

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **A. P. i K. Z.** ,

po rozpoznaniu 16 marca 2026 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu

wniosku obrońcy K. Z. – adw. L. S.

o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Anny Dziergawki od rozpoznania wniosku

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od

rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa

Kapińskiego od udziału i rozpoznania sprawy o sygn. akt II KK 41/25,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k

postanowił

wyłączyć sędzię Sądu Najwyższego Annę Dziergawkę od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od udziału i rozpoznania sprawy o sygn. akt II KK 41/25.

UZASADNIENIE

Do składu rozpoznającego wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Stanisława Stankiewicza od rozpoznania wniosku o wyłączenie

sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego od udziału i rozpoznania sprawy o sygn. akt II KK 41/25, została wyznaczona sędzia Sądu Najwyższego Anna Dziergawka.

Pismem z 5 lutego 2026 r. obrońca K. Z. – adw. L. S. złożył wniosek o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Anny Dziergawki od udziału w tej sprawie, wskazując na brak spełniania przez nią wymogów bezstronności i niezawisłości wynikający z faktu powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 41 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt II KO 30/21 podniósł, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że skład orzekający z udziałem sędziego nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie.

Niewątpliwie bowiem okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez Annę Dziergawkę, w następstwie brania udziału w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ta zasiadała w składzie rozstrzygającym sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), w konsekwencji do uznania, że sąd z jej udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stanowisko to wynika z analizy dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska - Ficek i Ozimek

przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20) i Sądu Najwyższego (por. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020, z. 2, poz. 7; uchwała Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 września 2021 r., I KZ 29/21; 13 października 2021 r., II KO 30/21; 28 września 2022 r., IV KK 333/22; 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Z uwagi na to, że szerokie uzasadnienie w tym przedmiocie zawarto w pisemnych motywach przywołanych orzeczeń, ponowne przytaczanie tej argumentacji nie jest konieczne w sytuacji, w której Sąd Najwyższy rozpoznający wniosek w całości argumenty te aprobuje.

W zaistniałej sytuacji konieczne było wyłączenie sędzi SN Anny Dziergawki od rozpoznania niniejszej sprawy, bowiem nie ulega wątpliwości, że niezależnie od subiektywnego nastawienia sędzi, zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż w odbiorze zewnętrznym będzie ona uznana za sędzię niedającą gwarancji bezstronnego rozpoznania wniosku.

Jednocześnie należy zasygnalizować, że do tego wniosku nie może mieć zastosowania uchwała Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r. - zasada prawna, III CZP 44/23, z której wynika, iż żądanie sędziego lub wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparte wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych. Została ona bowiem wydana przez sędziów powołanych w tej samej wadliwej procedurze i jest odpowiedzią na pytanie prawne składu sędziów także powołanych w wadliwej procedurze.

Ponadto, trzeba zaznaczyć, że uchwała ta nie może przełamać zasady dotyczącej skutków orzekania przez sędziów SN powołanych przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), wyrażonej w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r.

[J.J.]

[a.t]